

maar niet de anderen : bijgevolg zal er weinig worden verkocht en wordt de eigendom onroerend.

In den vreemde

Overall, behalve in Indië, tracht men dien toestand te verhelpen : in Nederland en het Groothertogdom is dat reeds geschied. Wel is waar is de toestand beter in dat laatste land dan in het onze : de begroting van oorlog bedraagt er slechts 350,000 frank voor 400 man en er wordt enkel getwist over de vraag of de groothertog van Luxemburg nog een muziekkorps meer zal inrichten. (Gelach) Ook werd, op voorstel van Jozef Brincour, een half socialistisch afgevaardigde, die katholieken vertegenwoordigt, het recht tot 2 t. h. verlaagd, niettegenstaande de belastingontvangers.

In ons land blijft de regering stilstaan en het moet wel gezegd worden dat zij aldus iedere hervorming moeilijker maakt.

Zult gij het voorbeeld, of liever het mislukte voorbeeld van Frankrijk aanhalen? Daar, evenals hier, wil men de lasten afschaffen die op de boeren drukken om ze te beletten over te gaan tot de socialist.

De ontwerpen in Frankrijk

In Frankrijk komen elken dag nieuwe ontwerpen tot ontlasting te voorschijn : daarin ligt het blijkbaar bewijs dat er eene hervorming noodig is en dat de regering niet in staat is ze te verwezenlijken.

En tot welken uitslag is men geraakt? Tot eene bepaling die tot nog toe slechts door de Kamer gestemd werd en waarbij de rechten van overdracht tot 2 t. h. worden verminderd voor de onroerende eigendommen van min dan 1,000 frank. Een droppel water in de zee, eene versiering voor het publiek, in den aard van de versiering die onze oude gevels te danken hebben aan de maatschappij *L'Art à la Rue* (Herhaald gelach)

Om tegen de ontoereikendheid der hervorming op te wegen, heeft men zijnen toevlucht genomen tot wenschen en beloften welke men niet zal houden : 't is een kiesmiddel dat wij in België nog niet kennen.

Voorstel van den socialist Jaurès

Tegenover de onmogelijkheid datgene te bekomen wat ze wenschen, hebben de socialist, bij monde van den heer Jaurès, een voorstel gedaan in den aard van dit ons heden door de regering aangeboden ; maar de Kamer nam een soortgelijk voorstel aan van burger Jourde.

De regering schat de ontlasting op 500 duizend frank per jaar : 't is een eenvoudig drinkgeld aan de kleine landbouwers gegeven en dan is het nog nodig dat die ontlasting hun tot voordeel strekke, want menigmaal heeft men beweerd, dat dergelijke ontlasting voordeliger is voor de inkoopers dan voor de koopers : toen de heer Schaetzen de zaak opwierp, scheen men aan te nemen dat kooper en verkoper er voordeel bij hebben, ieder tot beloop van de helft.

Ongetwijfeld zijn er een aantal belangwerkende koopers ; maar naast hen zullen er groote eigenaars zijn die hunne domeinen zullen verbouwen ; 't zal voor hen een schoon buitenkansje zijn !

Dat is echter geene reden om er ons toe te doen besluiten het ontwerp te bestrijden, want wij denken dat alles wat den omloop der grondeigendommen vergemakkelijkt, een uitmuntend iets is.

Het voorstel der Belgische regering

Ik stel er echter prijs op het slecht karakter van het ontwerp te doen uitschijnen : 't betreft enkel de eigendommen van 7,000 frank waarde, met ten hoogste 200 fr. kadastraal inkomen. Zoodat een eigenaar er voortaan meer belang zal bij hebben een onroerende eigendom te bezitten met een inkomen van 200 frank dan een die 201 fr. inkomen geeft. Voor den eersten eigendom zal hij 234,70 fr. betalen ; voor den tweeden 475 frank.

Om die ongerijmdheid te verhelpen, stel ik het volgende amendement voor :

« Het registratierecht wordt verminderd tot 2,70 fr. t. h. en het overdrachtsrecht der hypotheek tot 65 t. h. centiemen voor den verkoop van landelijke onroerende eigendommen, wier kadastraal inkomen de 200 fr. niet te boven gaat,

« Voor de onroerende eigendommen wier inkomen de 200 fr. niet te boven gaat, wordt dezelfde vermindering toegestaan op de belastbare waarde van den onroerenden eigendom, voor de eerste breuk tot beloop van 7000 frank. »

Zoo zullen al de belastingschuldigen op denzelfden voet staan. Wat echter niet wil zeggen dat, zoo ons amendement wordt ver-

worpen, wij tegen het ontwerp zullen stemmen : wat goed is om nemen is ook goed om houden.

De vrees voor het Socialisme

Men begint zich thans bezig te houden met de landbouwers en de veldarbeiders omdat men vreest dat zij zich aan den invloed der clericale regering zouden onttrekken.

De heer Cartuyvels, de leider der landbouwgroep in deze Kamer, stelde reeds in 1889 vast, dat men niets gedaan had voor de 500,000 veldarbeiders.

« De veldarbeiders, zegde hij, zijn naar de nijverheidscentrums verhuisd, aange trokken door de verleidelijkheid der stad, door de hoop om een soms minder zwaar en steeds beter betaald werk te vinden. Dalen er eenigszins de werkloonen, dan ontsaat daar werkstaking, en de plunderingen, de aanslagen op het leven en op den eigendom, de brandsuchtigen zijn als de droevige voorbode van de algemeene beroering welke de maatschappij bedreigt. »

« Dat is het woelig gedeelte van den werkersstand ; het doet luide zijne eischen hooren. »

« Men luistert er naar, omdat men het vreest. »

« Zonder te spreken van de Commissie voor den arbeid en van de maatschappelijke wetten — pas gisteren of heden tot stand gebracht — wat alles heeft men in 't verleden niet gedaan voor den nijverheidsarbeider? Alles werd beproefd en men had gelijk niets te verwaarloozen. »

« Daarentegen, wat heeft men gedaan voor den werkersstand op den buiten, voor onze 500,000 veldarbeiders die het sterkste en gezondste gedeelte onzer bevolking uitmaken? »

« Niets ! »

Heden wilt gij ze tot eigenaars maken, omdat gij hoopt dat ze de groote eigenaars zullen verdedigen. Wat bewijst dat gij uit vrees voor het socialisme handelt, is de bekentenis door den heer Hyppolyte Rolin neergeschreven in een officieel bulletijn, uitgegeven door het departement van landbouw, onder de leiding van den heer De Bruyn, lid der regering.

Een boek van den heer Rocquigny over de landbouwsyndicaten bestudeerende, schrijft hij in het *Bulletin de l'Agriculture* :

« ...Het ideaal van eene democratische regering moet de vervorming wezen der loontrekkende arbeiders tot eigenaars en gestadig moet ze zich bezorgd toonen om de kleine grondeigenaars te beschermen, hunne lasten te verminderen, ten einde hun 't behoud van hun eigendom te vergemakkelijken. Daarentegen bevorderen de groote eigendom, de groote domeinen het tot stand brengen van een talrijk en aaneengesloten proletariaat, dat, evenals de groote nijverheid, een zeer gunstig midden oplevert voor het verspreiden van socialistische begrippen. »

En hij besluit aldus :

« De inslaapwiegers beoogen wellicht niets anders dan het betrachten van wat meer of minder betrekkelijk welzijn voor onze landbouwers. Dat is louter verblindheid : ons platteland wordt bewerkt, en niettegenstaande den grond van godsdienstig geloof, die daar bestaat, wordt er soms een welwillend oor verleend aan de ongerijmden kwakzalverijen, waarmede men ze overlaadt. Men moet een oog in 't zeil houden, want zoo de kern des volks, waaruit al het meest krachtige en gezonde komt, dat wij in elk opzicht bezitten, op hare beurt verkankert, dan zien we waarlijk niet wat nog het af dalen tot eene onvermijdelijke ramp kan tegenhouden. »

En ziedaar waarom men wetten voorstelt ten voordeele der landbouwbevolking ! We zullen ze goedkeuren, tevens luidop verklarende dat men den boer bedriegt, wanneer men hem belooft den kleinen eigendom herin te richten en uit te breiden !

De voor de boeren gedane voorstellen zijn onbeduidend. Deze houding aannemende, blijven we getrouw aan het socialistisch programma.

De socialist en de klein-eigendom

In onze rangen ook is er een rechter en een linkervleugel. De eerste tot welke Jaurès en Hector Denis behooren, wil trachten den kleinen eigendom herin te richten, gegrond op den arbeid. De andere, tot welken wij behooren, beschouwt die poging als ijdel ; maar 't is ons lasteren daaruit af te leiden, dat wij trachten hem te vernietigen. Als bewijs daarvan wil ik enkel deze overtuigende regels aanhalen uit het berucht artikel van Friedrich Engels tegen het programma

der Fransche socialist, dat hij als te opportunist beschouwde :

« Welke houding zullen wij aannemen tegenover de kleine landbouwers en hoe zullen wij moeten te werk gaan met hen, zoo wij de staatsmacht in handen krijgen? »

« Die stelling van het fransch programma is, eerstens, volkomen juist : we moeten den onverhelpelijken ondergang der kleineboeren voorzien, doch niets dwingt er ons toe hem te bespoedigen door maatregelen die van ons uitgaan. »

En zoo is het, in de tweede plaats, ook waar dat, zoo wij 't bewind bemachtigen, wij er niet zouden aan denken de kleine landbouwers door dwang te onteigenen ('t zij met of zonder vergoeding), zooals wij het zouden moeten doen tegenover de groote eigenaars. Wat den kleinen boer betreft, denken wij, dat hij er moet toegebracht worden zijne onderneming en zijnen privaten eigendom aan samenwerkende vereenigen over te laten, niet door geweld, maar door den invloed van het voorbeeld en met de hulp der openbare machten.

Aan de boeren kunnen we niet beloven, dat wij hunne eigendommen en hunne landbouwonderneming zullen beschermen tegen de betere landbouwonderneming van de kapitalisten ; maar wij kunnen hun de belofte doen ondanks hen niet tusschen te komen in de voorwaarden van eigendom die thans voor hen bestaan. We kunnen er, daarenboven, voor zorgen, dat de strijd van de kapitaalbezitters en van de groote eigenaars tegen de kleine boeren van nu af aan met zoomin mogelijk onrechtvaardige middelen voortgezet worde en men, zooveel mogelijk, 't bedrog en de rechtstreeksche rooverij belette waarvan zij 't slachtoffer zijn. »

In die woorden ware het moeilijk iets vijandigs jegens den kleinen eigendom te vinden (gerucht, rechts), doch voor ons is het plicht den landbouwers kond te maken, dat hervormingen in den aard van deze niets vermogen tegen de zwenking der kleine eigendommen, 't zij naar het samenwerkend eigendom, 't zij naar het kapitalistisch eigendom, onbetwistbaar is 't dat de kleine eigendommen iederen dag min talrijk worden.

Te dien aanzien zal ik mij niet beroepen op de officieele statistiek, want zij is enkel eene monsterachtige opeenhooping van dwalingen ; doch ik zal mij beroepen op den heer de Broqueville die, vóór dat wij in deze Kamer waren, verklaarde dat, enerzijds, de kleine eigendommen verdwijnen en dat, anderzijds, de hypotheek toeneemt.

M. Van der Linden, verslaggever. — De kleine eigendommen zijn, als 't ware, vrij van hypotheek.

M. Vandervelde. — 't Ware niet moeilijk u het tegenovergestelde te bewijzen.

In België ontbrekt ons eene juiste statistiek, doch in de landen wier economische toestand den onze het meest nabijkomt, zooals Saxen of het Groot-Hertogdom Baden, wordt er vastgesteld, dat de hypotheek vooral drukt op kleinere eigendommen. Klaarblijkelijk is dit ook zoo bij ons.

Onder het oud regiem, werd de grond gestolen door den heer ; later kochten hooggeplaatste families de zoogenaamde zwarte goederen, die heden nog in 't bezit zijn van de groote liberale en katholieke eigenaars.

Thans neemt men zijnen toevlucht tot de hypotheek, verkiezende 4 t. h. te trekken van den geringen landbouwer-eigenaar dan 2 t. h. van den huurder.

Overigens, het *Bulletin Officiel de l'Agriculture* bevestigt volkomen hetgeen ik daar even zegde over het langzaam verdwijnen van den kleinen persoonlijken eigendom.

« 't Schijnt ons van belang, zegt dat Bulletin, te dien aanzien te doen kennen hetgeen onze algemeene toezien, de heer Proost, reeds in 1879 zegde nopens de noodzakelijke evolutie van den landbouw :

« Goed- of kwaadschiks moet de landbouw denzelfden weg volgen als de nijverheid, zijnen toevlucht nemen tot vakonderwijs, tot de vereeniging, centralisatie, krediet, verdeling van den arbeid. »

« Vereeniging voor het onderwijs. »

« Vereeniging voor arbeid en krediet. »

« Zoo zal op vreedzame wijze het vraagstuk van den tijd tusschen groote en kleine cultuur opgelost worden. »

« Of de landbouw wordt eene nijverheid als iedere andere, onderworpen aan dezelfde organisatie, wetenschappelijke, geldelijke of handelsvoorwaarden, of hij zal ophouden in Europa te bestaan. »

Deze woorden van den heer Proost beamen wij ten volle. De landbouw zal zich vormen tot eene vereeniging van kapitalen of tot eene samenwerkende vereeniging, en wetten als de aanhangige, — die wij overi-

gens volgaarne zullen stemmen — zullen hoegenaamd geenen invloed op deze vervorming hebben. Het bestaande stelsel, dat van den boer den lijfeigene van den grondeigenaar maakt, « tot op het merg uitgezogen, » zooals Balzac zegde, ziedaar wat moet verdwijnen. De vereeniging zal die verdwijning bespoedigen.

M. de Smet de Naeyer, minister van financiën. — Maar vrije vereeniging, dat is ons programma !

M. Vandervelde. — Dat weet ik ! Gij hebt begrepen dat de boeren moeten ingericht worden tegen het socialisme, om te beletten dat ze zich met het socialisme inrichten. Daarom neemt gij het socialistisch begrip van solidariteit aan, dat het begrip van individualiteit zal vernietigen. Daarmee wenschen wij u geluk, want zekeren dag zullen wij oogsten wat gij gezaaid hebt.

Thans leeft iedereen ten koste van het land : priester, soldaat en grondeigenaar. Wij willen het zoowel tegen den fiscus beschermen als tegen den grondeigenaar of den woekeraar : daarom zullen wij, alhoewel het ontoereikend is, het aanhangig ontwerp stemmen, want het vermindert in zekere mate, de overdrevene lasten die op het land drukken. (De socialisten : Zeer well !)

Het lied van den Landbouw

De Mei op het land
Met zegnende hand
Strooit rijker en mildere schatten,
Als landliën met vlijt,
Ook in elken tijd,
Het zwoegen gedwee maar hervatten !

O Mei
O zegnende Mei
Breng bloemen en geuren
In bosch, veld en wei,
Schenk leven en kleuren
Aan duinen en hei !
O Mei

Hoe schoon zal eens de toekomst zijn
Als 't werk de wereld zal regeeren ;
Dan wordt elk akker eene mijn
Van al wat 't menschedom mag begeeren !
Dan brengt de landbouw vruchten voort,
Waarvan elkeen vrij mag genieten.
Als aan het volk den grond behoort,
Zal er alom meer welstand vlieten.

Ja ! leve de eerste Mei, jochij !
Ja ! leve 's werkers feestgetij !
En is de buiten met de stad,
Hoera !
Verlichten zij elkanders pad,
Hoera !
Zoo wordt ons heil een eigen werk,
Zoo worden werkers reuzen sterk.
Ja ! leve de eerste Mei ! Jochij !
Eens zijn de werkers allen vrij !

Onze Meistoet.

Zondag aanstaande, zijnde tweeden Mei, vieren de Gentsche werklieden het feest van den ARBEID.

Te dezer gelegenheid wordt 's avonds een grooten Lichtstoet gehouden, die buitengewoon prachtig zal wezen.

In den Stoet komen verscheidene wagens voor die allen zullen verlicht zijn. Verder zullen de verschillende maatschappijen, die de Partij te Gent samenstellen, zinnebeeldige groepen en toestellen vormen, alles gehuld in eene zee van licht, bengalsch vuur, fakels en lampen van allerlei kleur.

Ongetwijfeld, zal deze stoet, de eerste in dien aard, die te Gent vertoond zal worden een diepen indruk nalaten en duizende menschen naar de stad lokken.

Tot dit feest noodigen wij U allen uit, vrienden van den buiten.

Het is goed dat gij zoo dikwijls mogelijk verbreedert, met de werklieden van de steden.

Zijn wij een in het lijden en in den strijd, wij mogen het ook wel zijn, wanneer er een dag van feest en genoegen is.

Die dagen zijn er niet te dik in 't leven van een werkmensch, opdat wij ze zouden verwaarloozen wanneer er zoo eene komt.

Hoeveel malen zijn velen van U niet verplicht geweest 's nachts naar de stad te komen om te werken, of 's morgens van drie ure moeten vertrekken om bijtijds op de markten te zijn?

Welnu doet nu eens vrijwillig wat gij reeds

zoo dik
Komt
Werelds
VRED
Hoe
meer kn
zijdsche
Naar
om den
verbroed
buiten.

M. H
hoofops
Recht, so
kalen :

« Wie
lang scha
» Gij
» Wie
Vlaamsch

» Gij
» Wie
Wie heeft
recht niet
kleine ?

» Gij,
ons volk o
dag zijne

Wij z
niet goed
deel, wie
schijnbe
bedroge

Maar
die zijne
gers te s
voor den

Met
geëerd.

Het Co

Op Zon
of jaarve
socialist
tegenwo

Deze v
zonden s

Twee d
leden ove
gang der
werkende

De land
De gele

Kamer va
zienswijz
een zeer
uit.

In ons
bouwer »
onze leze
schen van
stad, de

vere nigt
Iets spi

bouwers
digd war

Bit zal
vrien en

beter leer

Eens z

dag moge
beterscha

Leve de
Leve de

Oostel
verlicht d

wen, doe
monde

In het
smartke

de molle
regen, do

fers.

Luister
van hen d

der huize
ters, die
wilde bee

De zui
mannen v

De dyn
sloten, d

roesten,
digung a

De sel
van het a

zers die r